

DE TRAM

KATHOLIEK VOLKSBLAD VAN SINT-TRUIDEN

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS: 2,50 fr. per jaar; 1,50 per halfjaar voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever JOS LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikels en mededeelingen vrachtfrij te zenden, vóór Woensdag avond, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot *Vrijdag 's av.*

AANKONDIGINGEN: 15 c. den drukregel. RECLAMEN: 25 c. Lange of dikwijls te herhalen annonces, per accoorp. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

WERK VAN S. TRUDO, SAMENWERKENDE MAATSCHAPPIJ

gesticht door de *Gilde* en den *Sint-Josephs-kring*, voor doel hebbende eene of meer beroepsnijverheden op te richten, om werk te verschaffen aan de werkeloozen.

5^e onderschrijvingslijst.

Bedrag der vorige lijst.	5200 00
M. Cleeren, deken der Handwerkers-gilde, 1 aandeel.	25 00
TOTAAL.	5225 00

Laat ze maar vliegen, 't is een' pop!

Jantje kwam vol vreugd en geluk naar huis gelopen, de handjes wel gesloten. Tusschen duim en wijsvinger kwam een allerliefste bekje, glinsterende oogjes als parels te voorschijn. Pá, pá, riep hij van verre! Pá, zie toch wat een schoon vogeltje ik gepakt heb! Schoon, lief, ja, bekoorlijk, Jantje, zeide vader, het diertje onderzoekende; maar, *laat het vliegen, 't is een' pop!*

Hoeveel Jantjes, hoeveel popjes in de wereld!

Boerenjongens, ginder staat, netjes opgezet, met handjes zoo wit en schoentjes zoo fijn, Liza, het dochterken van uwen geboort, te pronken: vader en moeder werken, Liza gaat wandelen met haren parasol, haren froufrou en hare *gelaceerde* handschoenen; zij schilt geene pataten, stopt geene kousen, en kan de koe niet melken, noch boter maken, noch middagmaal koken... Jantjes, die wilt minnen... *laat ze vliegen, 't is een' pop!*

Daar is Miekien; ze werkt, omdat vader er kort achter zit, omdat ze anders naar de kermis niet mag trekken; maar zij zit nog veel liever achter de ruiten te koekeloeren en op de voorbijgangers te knikken; zij vraagt maar ééne zaak: eenen vent te hebben, haar eigen meester te zijn, en het vaderlijk huis te verlaten. Zij heeft geenen eerbied voor vader noch moeder, zij monkt tegen broeder en zuster, is verliefd op al wat eene broek draagt; zij loopt naar kerk en bedevaart evenals naar het kermisplein, en kan van geen plezierken 't huis blijven; zij kakelt gaarne, maar werkt met tegenzin... Jantjes, die wilt huwen... *laat ze vliegen, 't is een' pop!*

Werkmansjongen! Ziehier Trien: zij schaaft zich de dochter van eenen werkman te zijn. Zij wil op 't dorp niet blijven en verkiest de stad en het dienen gaan met witte voorschootjes; daar noemt men haar mamzel of Catherine, maar niet meer Trien; dat is ook zoo plat! Zij zegt niet meer pá of mam; 't is papa of mama, of peer of meer, en spreekt zooveel Fransch als Vlaamsch. Zij heeft geen hemd, maar zij draagt chignon, corset, tournures; van buiten bond, en!... Zij loopt zoo gaarne des avonds over de straat en gaat dikwijls voor den spiegel staan, en dat soms in 't gewaad van madame. Doch spaarzaamheid, huishoudkunde, deugdzaamheid, dat kent ze niet... Jantje, die ze mint, *laat ze vliegen, 't is een' pop!*

Burgersjongen! Ziehier Betsy: ach! zij houdt toch zooveel aan dien schoonen naam van Betsy en zou geen man willen, die Gillis of Willem heet! Een man! maar zij wil een fonctionnair, een heerken voor man, en geen stieleman noch werkmanszoon; zij wil een paltoken, geenen kiel; een huisje met gordijnen (en met schuld), met spiegels en foffen en voden van allen aard. Zij wil honger en dorst lijden, werken, niet om zich het noodzakelijke te bezorgen of schuld te betalen, maar om de modes te kunnen volgen; niet om vaders- of moeders leven te verzachten, maar om zich eens flintjes op te flikken voor Zondag of de aanstaande kermis. Oh! dan is ze zoo lief. Maar, Jantje, als gij ze onverwacht gaat bezoeken, vindt gij ze slordig, ongewassen, of met verscheurde kleederen en gapende slossen; dan durft zij zich in dien staat niet vertoonen, en vlucht haastig naar hare kamer, om een beetje toilet te maken... en, poef, daar is ze! Jantje, *laat ze vliegen, 't is een' pop!*

Heerkens! Gij hebt geld, gij hebt dus

keus, en, als gij wilt, zal het u aan geene goede vrouw ontbreken! Maar Amanda daar, heeft vieze goestingen: zij droomt slechts opschik, ballen, theaters. Zij gaat naar de halfwaalfmis om zich te vertoonen; zij heeft twee dozijnen kostumen en verandert zesmaal daags van kleeding, en alle weken van meid; zij gaat nooit in de keuken, want zij heeft nooit geenen tijd; maar zij besteedt den ganschen morgen aan haar toilet. Zij leest vele romans, en spreekt van *club*, van *sport*, van *five o'clock*, en wat weet ik nog al. Hare modist is haar biechtvader; franks zal zij verteren in ijdelheden, en heeft geen cent voor den arme over! Heerken, wilt gij niet geschoren zijn? *laat ze vliegen, 't is een' pop!*

De wereld is een poppenspel: poppen onder het groote en het kleine volk, poppen onder rijken en armen, poppen onder jong en oud. Wee hem! die dusdanige poppen in huis heeft! Ongelukkig de man wiens vrouw eene pop is; ongelukkiger nog de kinderen wier moeder eene pop is... want vrouw of moeder kan men niet meer *laten vliegen, al is zij eene pop!*

TRAMWAY.

Klassenhaat.

Een gemakkelijk middel — maar daarom nog geen eerlijk — om iemand verdacht te maken, is hem gevoelens en zinswijzen toeschrijven, waaraan hij ten eenemale vreemd is. Het was te allen tijde het middel, waarvan de leugen, bij voorkeur, tegen de waarheid zich bediende.

Elke christen herinnert zich, in deze dagen, hoe men, langs dien weg, den Heilige der Heiligen tot een tempelschender en godlasteraar trachtte te vernederen.

Van het ogenblik immers, dat men om de waarheid zich niet bekommert, ongegronde beschuldigingen voor onomstootelijke argumenten laat gelden, kan men, op dat punt, het zeer ver brengen.

Dan is niemand ervan gevrijwaard, morgen door den eerste den beste voor een schelm, en wie weet wat nog al, te worden uitgescholden.

Dergelijke vrijheid hebben ook verschillende antivolksvrienden zich veroorloofd, en zoo zijn zij er toegekomen, hunne tegenstanders als halve socialist, ja, als socialist, zonder eenig bijvoeglijk naamwoord, aan hunne vrienden voor te stellen.

En waar de volksvrienden nu eens socialist-heeten, kan hun ook al datgene worden op rekening geschoven, wat men, met grond, dezen laatsten ten laste legt.

De socialisten nu, niemand die het betwijfelt, prediken onbewimpeld klassenhaat.

Ergo...

De volksvrienden schuwen klassenhaat.

Gij glimlacht?

Gij vindt dit niet zeer consequent gedacht?

Denk dan eens, dat de volksvrienden er rond voor uitkomen, dat wanneer eens hunne beginselen de maatschappij zullen hebben doortrokken, de patroon niet eens meer baas zal wezen in zijne eigene werkplaats.

Men zal hem de wet voorschrijven over loon, over arbeidsduur, over rusttijd!

Is het niet om er van te huiveren!

Voor dengene, die van oordeel is, dat een patroon kan gerechtigd zijn, naar willekeur, te beschikken, over de beurs niet enkel, maar tevens over het geweten van den arbeider, jawel!

Ook voor hem, die gelooft, dat een patroon om gezondheid of leven van zijnen werkman zich niet heeft te bekreunen.

Voor hem, die van oordeel is, dat Zondagsrust enkel eene liefhebberij is, en geen maatschappelijke en godsdienstige noodzakelijkheid.

Zoo iets kunnen de volksvrienden echter mogelijk toegeven.

Zij zouden ophouden katholieken te zijn.

En zoowel in het belang van den patroon, wiens geweten hier toch zeker in het spel is, als in het belang van den arbeider leggen zij er nadruk op, dat de arbeidgever verplicht is voor het betamelijk, het zedelijk en het godsdienstig belang van den arbeider zorg te dragen.

Dat, zoo hij daaraan te kort blijft, hij on-

recht pleegt, en in den persoon van zijnen arbeider, zich vergriipt aan zijnen medemensch.

Doch zodoende vervreemt men den arbeider van zijnen patroon, men kweekt haat tegen hem.

Wie?

Degene, die waarheid verkondigt, die het recht zoekt te handhaven?

Die komt te laat, zoo hij dit tot doel zich stelt.

Want, men kan overtuigd wezen, dat de patroon, die onrecht pleegt, hem lang is voor geweest, en zelf dien haat gekweekt heeft waarover hij thans zich zoekt te beklagen.

Dat hij luistere naar de stem dergenen die hem het recht in herinnering brengen, en hij zal ondervinden, dat zij, met hem den weg te toonen, niet weinig tot verzoening bijdragen.

Zij blijven immers niet in gebrek, ook den arbeider zijnen plicht voor te houden.

Zij wijzen hem op het groote gevaar, gehoor te geven aan de verlokkende stem der socialist, wier doel slechts omverwerping is der bestaande orde, zonder dat zij aan het belang van den arbeider zich iets laten gelegen zijn.

Zij wijzen hen op het verkeerde, door geweld zich te willen recht verschaffen.

Zij sporen hen aan matig, zedig en godsdienstig te wezen.

De rechten en den eigendom van hunnen patroon te eerbiedigen.

Aan afgunst en nijd geen gevolg te geven.

Te willen inzien, dat hun stand, ofschoon in het oog der wereld geen schitterende, voor hen toch eene rijke bron van zegen worden kan.

Hunne verlangens boven deze wereld te verheffen, en niet te vergeten, dat zij door trouwe plaatsvervulling dezen zich kunnen verwerven.

Zoo den arbeider, gelijk den werkgever, tot naleving hunner wederzijdsche plichten vermanende, bevolgen zij het woord, waarmede Leo XIII zijne merkwaardige Encyclic heeft besloten.

De lessen des levens, geput uit het Evangelie, aan de lieden van allen stand in te prenten.

De christelijke liefde vooral hun te leeren, die het kort begrip is der Evangeliewet; die liefde, die geduldig is, goedertieren en niet zoekt haar eigen belang. (*Algem. Volksbel.*)

De Werkmanspensioenen.

De Heeren de Guchtenaere, Lauters, Janssens, Mousset, Le Sergeant en Brocqueville, hebben in de Kamers een wetsontwerp voor de Werkmanspensioenen neergelegd. « Pensioenkassen voor alle stielers, ambachten en nijverheden zouden ingesticht worden, om de werklieden en de bedienden te verzekeren tegen verminkingheid en ouderdom. Elke kas zou bevatten werklieden van hetzelfde ambacht en zich uitstreken op eene of meer gemeenten, kantons, arrondissementen of provincien. De pensioenen voor verminkingheid zullen gegeven worden aan den verzekerde, die door geest- of lichaamsgebreken onbekwaam geworden is nog het vierde van zijn dagloon te winnen. De pensioenen voor ouderdom zouden toegekend worden aan werkers van 60 tot 65 jaren. Deze pensioenen zouden ten minste 50 centimen per dag belooften en van de helft van het dagloon zijn, maar zullen geregeld worden op het getal der jaren van medewerking. Het Comité zal de wekelijksche bijdrage vaststellen in evenredigheid van het pensioen, en de Staat zal de geldstortingen ontvangen, de pensioenen betalen en de comptabiliteit houden. De kas zal gevuld worden door de medehulp van werklieden, meesters en Staat, en bestuurd door een evenredig getal meesters en werklieden, gekozen door hunne makkers. »

Waarom

willen de katholieke werklieden geene Congopolitiek?

M. Burvenich, van Gent, na zijne reden van oppositie tegen de overneming van den

Congo breedvoerig gezegd te hebben in de katholieke werkmansmeeting van Zondag 11., waar een onderzoek der kwestie gevraagd werd, sluit als volgt:

Zoolang de Staat zijne werklieden slecht zal betalen, onder voorwendsel dat er geen geld is, geen Congo! (Toejuichingen.)

Zoolang de oude daglooner in zijne oude dagen beroofd zal blijven van hulp en onderstand, bij gebrek aan pensioenen, geen Congo! (Toejuichingen.)

Zoolang er geene verzekering zal bestaan tegen de ongelukken van het werk, geen Congo!

Zoolang er, bij gebrek aan geld, geen middel zal zijn de grondlasten te verminderen, geen Congo!

Zoolang de boer te vergeefs toelagen voor wegen zal vragen; zoolang men den landbouwer, om reden van geldgebrek, al de veranderingen en hulpmiddelen, die hij eischt, zal weigeren, geen Congo! (Toejuichingen.)

En eindelijk, indien de Congo eene goede zaak is, neemt hem niet over; want met hem over te nemen maken wij propaganda voor de socialist, en spelen wij volop in hunne kaart; ons landje zou, door deze fout, onder het gebied der revolutionairs vallen.

Landbouwbelangen.

Het Staatsblad heeft onlangs een koninklijk besluit afgekondigd dat den verkoop van de margarine regelt.

Voortaan zullen de botervervalters strengelijk vervolgd worden; de margarine zal eene bijzondere kleur moeten hebben.

Die regeling komt nog voordat het wetsontwerp, dat de landbouwers eenige voldoening moet geven, gestemd of zelfs maar besproken wordt.

Indien de Heer Minister De Bruyn zóó is te werk gegaan, dan is het dank aan het aandrigen en het wetsvoorstel der Heeren Helleputte, Brocqueville, Woeste en Maenhout.

Dit is een bewijs dat de volksvertegenwoordigers van de Landbouwgroep de belangen hunner lastgevers ernstig ter harte nemen.

Dat bewijst nog dat de landbouwers overal moeten trachten hunne bijzondere vertegenwoordigers te hebben, en bijgevolg, dat zij zich moeten inrichten om hunne stem te doen hooren, daar waar zij nog niet ingericht zijn.

De landbouwers, van hunnen kant, moeten zich in dichte gelederen rond hen scharen; dan zullen de klachten, die hunne vertegenwoordigers in de Kamers in naam der landbouwers doen, de noodige kracht hebben, en hunne eischen zullen spoediger en gemakkelijker ingewilligd worden.

Volgens het nieuw wetsontwerp van het Gouvernement zal er een inkomrecht op de boter en de margarine geheven worden van 20 centimen per kilo.

De inlandsche margarine zal een accijnsrecht van 5 fr. per 100 kilo's betalen.

De Landbouwgroep vraagt wel meer, maar het Gouvernement wil nog niet meer geven. Als de landbouwers hooger hunne stem verheffen, zich dichter bij hunne vertegenwoordigers aansluiten, dan zullen zij ook meer bekomen.

Landbouwers, ge hebt vertegenwoordigers die onvermoeid willen werken voor u, maar ge moet een handje toesteken!

De Tabak.

Is de tabak een vergift? — Ja. Indien hij ook degenen, die hem rooken, pruimen of snuiven; niet doodt, 't is niettemin waar, dat zij die er misbruik van maken zich aan erge gevaren blootstellen en dat talrijke ziekten aan den tabak moeten toegeschreven worden.

Niets is minder nuttig dan rooken, en toch zal 't wellicht vermetel schijnen het misbruik van tabak te durven aanklagen op een oogenblik dat men er in al de klassen der samenleving zoo overvloedig gebruik van maakt. Het is moeilijk dit misbruik uit te roeien, wanneer de rookers er, zoo ze zeggen, weldoende en ongekende gewaarwordingen bij ondervinden. Niettegenstaande deze bijna onweerstaanbare neiging, bestaan de gevaren

in alle geval zeker voor hen, die van 's morgens tot 's avonds de pijp in den mond hebben.

X

Het gebruik van tabak is waarlijk noodlottig voor de kinderen, bij welke zij de ernstigste storingen teweegbrengt. Niets is droeviger, schandelijker, zou ik zeggen, dan jonge kinderen met pijp of sigaar in den mond: en sommige vaders of moeders zijn er wel fier op dat hunne kinderen al kunnen rooken... De ongelukkigen! Zij weten niet aan welke gevaren zij die arme kleinen, welke soms maar 6 of 7 jaar oud zijn, aldus blootstellen. Niets is onmenselijker dan die verregaande toegevendheid der ouders! Niets is betreurenswaardiger ook dan de toelating om te rooken, welke de hoofden van gestichten niet aarzelen te geven aan de jongelingen, ja, zelfs aan de kinderen, die aan hunne zorgen zijn toevertrouwd. Maar, wie weet? misschien zijn er ouders dwaas genoeg om die toelating voor hunne kinderen te eischen!

Wat er ook van zij, aan jongelingen van min dan twintig jaar moest het uitdrukkelijk verboden zijn te rooken, zoowel in de gestichten als op de straat. Ouders, denkt er aan, de gezondheid, de toekomst, ja, de toekomst uwer kinderen staan op het spel: verzwakking van al de vermogens, verlies van 't geheugen, verstomping, afkeer van het werk, afkeer die tot luiheid en dronkenschap leidt, ziedaar wat de tabak bij de kinderen teweegbrengt.

En zeggen dat de meeste jongelieden zich niet aan 't rooken kunnen gewennen dan ten prijze van zware ongesteldheden, als draaiingen van 't hoofd, oogverblindingen, hartpijnen, brakingen, enz. Oh! indien men zich zooveel opoffering moest getroosten om ernstige zaken te leeren!

X

Ten andere, in al de rangen der samenleving klaagt men over de stoffelijke moeilijkheden van het bestaan, en niemand weet afstand te doen van noodlottige gewoonten als het gebruik van tabak en jenever, terwijl nochtans de besparingen welke uit dien hoofde te doen zijn zouden volstaan om een gerusten ouden dag te verzekeren. — Heeft men wel ooit uitgerekend hoe duur aan een rooker of aan een drinker zijne droevige liefhebberij komt te staan? — Neen? — Welnu, dat men de rekening make, en men zal verstomd staan.

Maar, zal men zeggen, de tabakverkoopers evenals de herbergiers en de fabrikanten moeten ook leven!!! Dat zij leven, maar ten minste zonder ellende en dood rondom hen te verspreiden.

Dat het volk — vooral de werkman — zich zuinigheid en matiging zijner verlangens wete op te leggen, en er zal welstand, orde en geluk in zijn huis komen. Eene goede voeding is hem meer noodzakelijk dan jenever en tabak, en weet hij zich van deze laatste te onthouden, dan zal hij zich de eerste kunnen aanschaffen. Hij en vooral zijne familie, zal er niet bij verliezen.

X

De pruim- en snuiftabak leveren juist geen gevaar op, maar pruimen en snuiven zijn vuile gewoonten, waartegen zindelijke en zorgzame huishouders niet ophouden te preutelen. — En nochtans worden er niet weinig vrouwen gevonden die zich den neus vol stoppen en zich elke « prise » zoo zichtbaar kunnen laten welgevallen, dat gij er zoudt zenuwachtig van worden. Gare aan de potage bij dezulken! Dat herinnert mij eene koddige geschiedenis van den neef en zijne tante. Deze laatste kan niet leven zonder hare snuifdoos. Zekeren dag, komt haar neef haar bezoeken op het oogenblik dat zij de

soep bereidde, et tante verzoekt neefje op het middagmaal.

Terzelfder tijd hangt er eene helderbruine drup aan haren neus te wiegelen.

— Dat ligt er aan, tante, zegt de neef; het is te zien hoe dat zal vallen!

— Hoe dat? vraagt zij. — En op hetzelfde oogenblik valt de noodlottige drup in de soep.

— Ik dank u, tante, zegt hij... 't is zoo gevallen... en ik heb bezigheden die mij elders roepen.

Lichtstralen.

Een blad kondigde verleden week aan, in zijne Antwerpsche briefwisseling, dat de Heer luitenant-generaal Brassine zijn inzicht heeft te kennen gegeven zich terug te trekken uit het Ministerie, indien zijn wetsvoorstel over de herinrichting van het leger dit jaar niet doorgaat.

De *Soir* zegt, dat hij de juistheid dezer inlichting kan bevestigen; wij kunnen het evenwel niet gelooven.

Het is volstrekt onaanneembaar, dat men in het Gouvernement of enkel in het Ministerie van Oorlog er kan aan denken de meerderheid geweld aan te doen door eene bedreiging met ministerieele crisis, om ze er toe te brengen een wetsvoorstel te aanvaarden dat strijdt met zijn program en met de wenschen uitgedrukt door het land.

— X —

De voorstanders van de onmiddellijke overname van den Congo zeggen, dat de Belgische soldaten nooit naar Congo kunnen gezonden worden.

Dat is waar; men kan er slechts de personen naartoe zenden, die er zich voor verbinden, 't is te zeggen, vrijwilligers.

Van den anderen kant kunnen de Congoleezen zelf den wapenhandel zeer goed leeren en zelf den Congo verdedigen.

Dat nemen wij aan, want we zijn niet van diegenen die de Congo-negers aanzien voor menschen die tot niets goed zijn.

Maar de kwestie is, wie dat Congoleesch leger betalen zal?

't Zal de Congostaat niet zijn, want hij komt nu reeds niet meer toe; men zal op de kas van België komen kloppen, dus op de onze, of het leger ginder wit of zwart zij!

— X —

Een zeer belangrijk werk is van den 18 tot den 24 dezer maand gedaan geworden in al de postburelen van het land. Deze burelen zijn belast met de grootste nauwkeurigheid eene statistiek op te maken, waarbij voor elke gemeente gemeld wordt, welk getal dienstbrieven, gewone brieven, postkaarten, briefkaarten, bladen, stalen, handelspapieren en drukwerken verzonden werden.

Naar men meldt, zon de dienst der uitdelingen heringericht worden.

— X —

Op eene bevolking van ternaauwernood 2000 zielen telt de Hollandsche gemeente Wateringen 500 personen ten laste van den arme.

Zoals men ziet, is de Hollandsche landelijke bevolking er niet rijker op geworden, al bezit Nederland eene der rijkste koloniën van de wereld.

— X —

't Was verleden Maandag 24 jaar geleden dat de Commune van Parijs uitbarstte.

De socialisten zijn niet tegen den godsdienst, niet waar?

— X —

Het wegruimen der sneeuw heeft dezen winter aan de stad Brussel omtrent 60 duizend frank gekost.

Doch, van den anderen kant, heeft het meerder verbruik van gas nog meer winst

opgebracht aan de stad dan het wegruimen der sneeuw gekost heeft.

— X —

Het Beknopt Verslag der Kamerverhandelingen, dat verleden jaar eene oplage had van 11,000 afdruksels, wordt thans getrokken op 42,500 afdruksels.

— X —

Er bestaan op dezen oogenblik 18,180 vrijmetselaarsloges, verdeeld als volgt: in Europa 4,554; in Amerika 12,630; in Azië 440; in Australië 370; in Afrika 186. In Europa zijn 324,584 vrijmetselaren; in Amerika 741,843; in Azië 32,100; in Australië 28,100; in Afrika 14,243. Samen 1,140,870.

De Kamer.

(Zitting van 28 Februari.)

REDEVOERING, uitgesproken door onzen achtbaren Volksvertegenwoordiger M. G. Cartuyvels.

M. C. CARTUYVELS. — Aan 't einde der beraadslaging over de begroting van justitie haalde M. Anseele zulke onwaarschijnlijke feiten aan, dat niemand ze mogelijk had gedacht en dat de wet ze niet had voorzien.

Er is een rechterlijk onderzoek ingesteld, doch in afwachting van de eer van ons land verkiest het volk te denken, dat de door den Heer Anseele aangeklaagde feiten, enkel op vermoedens berusten en dat het achtbaar lid in dwaling werd gebracht. Daar ben ik, wat mij betreft, overtuigd van.

M. de Minister van Justitie weigerde insgelijks geloof te hechten aan de vermelde feiten; maar toch legde hij daags na de redevoering van M. Anseele een wetsontwerp over, waarbij voldoening wordt gegeven aan de Gentsche werklieden en waarbij tegen de daden die de achtbare afgevaardigde van Luik aanklaagde, strenge straffen worden bepaald. Dergelijke haast is te begrijpen.

Wat de linkerzijde ook moge zeggen, lang nog voordat het algemeen stemrecht hare macht kwam bevestigen, had de Regeering het zich tot plicht gerekend niet alleen 'tzedelijk en stoffelijk welzijn der arbeidende klassen te bevorderen, maar ook al de standen der samenleving te verzoenen, door de misbruiken te doen ophouden.

't Is om aan die taak getrouw te blijven, dat de Heer Minister van Justitie begrepen heeft, dat het vermoeden alleen van de Gentsche werklieden voldoende was, om het aanbieden van zijn wetsontwerp te rechtvaardigen, en 't is om dezelfde inzichten te verwezenlijken dat de achtbare Minister van Landbouw, daar valt niet aan te twijfelen, de maatregelen tot voorkoming zal nemen, die door den toestand worden vereischt.

M. de VOORZITTER. — Ik moet het achtbaar lid doen opmerken dat dit volkomen afwijkt van de landbouw kwestie.

M. C. CARTUYVELS. — Ik ga daartoe over, M. de Voorzitter.

De toestand die in de nijverheidsstroken klachten verwekt, bestaat insgelijks in de landbouwstroken.

Daar ook heerschen wantrouwen en onrust: tegenover den ondergang die hen bedreigt, geeft de landbouwer gehoor aan eene slechte natuurlijke neiging van het hart, met menschen en zaken te beschuldigen. Hier ook is het noodig de oprechtheid der handelsverhandelingen te verzekeren, 't bedrog te beletten, en allen schijn van redenen tot verdenking en mistrouwen weg te nemen.

Ik bedoel hier vooral de betrekkingen van den landbouwer met den suikerfabrikant in zake van vaststelling van de tarra bij de levering der beetwortelen en van opsporing van het suikergehalte.

Ik aarzel niet aan de eerlijkheid der fabrikanten te gelooven; maar in alle contract hebben de partijen tegenovergestelde belangen en ze zijn slechts gerust gesteld op voorwaarde dat er een onderling toezicht besta.

Welnu, bij 't leveren van beetwortels, gebeurt het wegen, het vaststellen van de tarra en het ontleden zonder toezicht; de landbouwer hangt voor dat alles heelemaal af van den fabrikant! Dat geeft aanleiding tot verdenking van klach-

ten en tusschen deze twee takken van de landbouwnijverheid verwekt het een strijd waarbij de gemeenschappelijke rijkdom zoo duchtig bedreigd wordt.

Onze landbouwers zijn het eens om te zeggen, dat het wegen en vaststellen der tarra bewerkingen van het hoogste gewicht zijn, en terecht stellen ze de vraag of ze gedwongen zijn meer vertrouwen te hebben in den werkman van den patroon der laatstgenoemde er soms zelf heeft.

Ook, wat al klachten! De groote schaal van de balans staat buiten, doch de kleine schaal staat binnen, waar alleen de weger toegang heeft, en waar de landbouwer de verrichtingen slechts kan nagaan door 't venster waarvan de ruiten bedompt en beslijkt waren. Het toezicht was dus niet mogelijk. Stond de balans juist? Waren de gewichten juist? Geschiedde het wegen eerlijk? Ziedaar al de vragen welke de landbouwer ontkennend oplost, ingeval de uitslag van 't wegen aan zijne eigene berekening niet beantwoordt.

Ook hij die de tarra moet vaststellen ontsnapt niet aan de bekribbelingen.

Hij nam een staal op den bodem van den wagen, maar nam de krop te groot. Hij sneed in de beste deelen van den beetwortel en, onder voorwendsel hem te wasschen, rukte hij al de worteltjes af.

Ik denk, dat al die verwijten overdreven zijn en dat de fabrikant eerlijk handelt. Enkel kan ik de onvoorzichtigheid betreuen, waarmede men, in zekere streken, te werk gaat. Zoo is mij gezegd, dat sommige fabrikanten aan de werklieden, gelast met het bepalen der tarra, de nuttelooze gedeelten overlaten van de stalen die aan hunne verrichting worden onderworpen: aldus geeft men aanleiding tot onvrijwillig bedrog, want de tarabepaler heeft er belang bij den krop zoo groot mogelijk te nemen, al moest hij in de beste deelen snijden en de beschuldiging der landbouwers rechtvaardigen.

In de contracten wordt alle gemak aan de landbouwers verleend; maar in de praktijk zijn die maatregelen bespottelijk. Men weet dat het suikergehalte der beetwortelen merklijk verschilt; er zijn talrijke ontledingen noodig om het te bepalen, en de landbouwer, die te huis noodig is, kan niet naar de fabrieken gaan om de ontleding bij te wonen: aan zijnen voorman wordt die zorg toevertrouwd!

Men zal mij tegenwerpen dat de ontleding, door de fabrikanten gedaan, in Staatslaboratoriums kunnen onderzocht worden; doch ben ik goed ingelicht, dan hebben de fabrikanten verklaard dat zij zich daar voortaan niet meer willen aan onderwerpen. (Uitroepingen.)

M. DE BRUYN, Minister van Landbouw, Nijverheid, Arbeid en openbare Werken. — De fabrikanten mogen het toezicht door Staatslaboratoriums niet weigeren.

M. C. CARTUYVELS. — De koopverbintenissen behelzen geene enkele bepaling in dien zin.

M. NERINCKX. — 't Is noodig, want het is een onbetwistbaar recht.

M. C. CARTUYVELS. — Ik ook vermeen dat het zoo is en dat de fabrikanten hunne aanspraken niet zouden kunnen doen bekrachtigen door de rechtbanken; maar het toezicht door de Staatslaboratoriums is niet ernstiger, want voor al de ontledingen welke de landbouwer zal hebben doen nazien handelt de scheikundige van den fabrikant alleen en zonder toezicht.

De landbouwer is aan zijne willekeur prijs gegeven. Men zal zeggen dat hij zich tot andere fabrikanten kan wenden; maar de fabrikanten komen onderling overeen slechts te handelen met de landbouwers die in hunne streek wonen. Het toezicht vermindert overigens naarmate de afstand vermeerdert, vooral wanneer er vervoer is per spoorweg.

Het hulpmiddel zou hierin bestaan, dat een of meer bekwame en onafhankelijke bedienden aan de suikerfabrieken gehecht worden, ten einde, door het wegen, het vaststellen van de tarra en de ontleding gade te slaan.

Dat de landbouwers zich vereenigen, dat zij aan zekere beambten het recht opdragen het welk hen door hun contract wordt voorbehouden, dan zullen de door mij aangeduide moeilijkheden verdwijnen.

Doch is er vereeniging mogelijk, onder land-

FEUILLETON VAN DE TRAM. 7

DE ZOT

door H. DE COCQ-CRETEU.

Reeds lang eer het nur harer aankomst uit den toren van het slot door de duisternis afviel, stond haar 's Graven koets af te wachten.

Hij zal het dan toch meenen, kreeg zij de koets in het oog; maar neen, dat kan niet zijn! dat is onmogelijk! Ik vaar met hem niet henen. — Ernest! Ernest! riep zij. Een manskerel springt uit de koets, vliegt haar pijlsnel toe, slaat zijne spierige armen om de lenden van het schuchtere meisje, heft ze van den grond en draagt ze ongenadig de koets in, die hij op haar toesluit.

Zij schreeuwde, riep om hulp, bad om genade, weende en snikte; maar vruchteloos. De zweep kraakte over het gevaarte en de koets vloog door de laan uit naar andere oorden.

Het radeloze maagdelijn gilde zoo hartscheurend: Ernest, wat doet gij? O Ernest, ik heb u dan niet gekend! Ik heb mij te uwen opzichte grondeloos bedrogen!

En zij sloeg met giftige vuist, dat haar de handen bloedden, tegen de onmijdbare deur en het venster van het vaartuig. Geene uitkomst! de paarden snellen door dat de vonken uit de hoefijzers strengelen.

Eenklaps zakt zij machteloos ineen, valt bedwelmd overhoop tusschen de banken in, en blijft zoo roerloos liggen tot Herckenrode toe!

De abdes en Julia kwamen aanstonds bijgevoelen; de koets werd onmiddellijk geopend, en het arme meisje, steeds nog in bezwijming, op

de armen van twee dienstbare vrouwen naar een klein kamertje te bed gedragen.

De abdes en Julia bleven naast de sponde zitten. Zij, zij scheen nog te slapen en opent op eens onbewust de oogen: Ernest! Ernest! wat doet gij?

— Wie Ernest? vroeg spijtig Julia.

— Ernest! Ernest! wat doet gij? Neen! nooit of nooit!

De goede abdes komt met eenen beker wijn in de hand de kamer terug ingegaan: — Daar lieve, drink eens.

En zij dronk en zij vroeg: Waar ben ik dan?

— Wel, goede, gij zijt op het klooster van Herckenrode.

— En Ernest, hij, waar is hij?

— Ernest? sprak Julia, wij weten hier van geen Ernest.

— O nu begrijp ik, zuchtte en weende zij, nu begrijp ik! Welken steen gaat nu van mijn hart af, dat ik u, Ernest, mijn dierbaren, niet meer moet verdenken! Neen! neen! gij zijt het niet! Ach! begon zij luidop te weenen, wat heb ik toch gedaan! Ik heb u beschuldigd, u beticht!

— Daar, kind, drink nog eens, zei de abdes vol medelijden.

— Ik drink niet! sloeg zij met giftigen arm den beker uit de hand der abdes, die zich eenen traan uit het oog vaagde en zuchtte: Het arme hart van een meisje!

— Laat ze maar liggen! beet Julia zich op de lippen en trok zij de kamer uit.

Ondertusschen luide de bel van het klooster de stille nachtrust in. Alle lichten vergingen aan de vensters; alle celduren sloegen toe. De lange muren der panden dansten onder het geploppel der nachtlamp. De molen van 't gesticht onderbrak alléén, met zijn ruisschend rad en takkende tremel, de lichte adembaling van den gezonden slaap.

Ook Anna had de oogen gesloten en lag te

zweemen op de witte peluwa, gelijk het zacht gelaat der maan op eene donzige wolk.

Met Ernest echter liep het pijnlijker af.

— Wat doet gij? Wat doet gij? keert hij zich om en schiet hij als een bliksem op de deur aan, die achter hem toesloeg, en trekt hij met krampachtige vingers aan den ijzeren knop van het onverbiddelijke slot. Wat doet gij? Wat doet gij? dreunt zijne stem den broeder na, die onmeedoogend, met zijnen klinkenden sleutelbos aan de zijde, door de holle kloosterpanden op zware schoenen henen stapte.

Arme broeder! sinds jaren is het medelijden uit zijn oog weggevoegen en zijn gelaat arduin geworden. Omgang met onheilen verteert of versteent.

Vruchteloze pogingen! Wat vermag toch het logge gebeente van 's menschen vuist tegen staal en eiken kwartier! Opeens deinst hij terug tot in het midden van het enge celloetje, en laat hij het zweetende hoofd op den boezem zakken, als neergedrukt onder den last van hemel en aarde. Zijne oogen flikkeren starrelings tegen den grond, en zijne afgesloofde armen hangen hem moedeloos langs de lenden. Wat gedaan? Wat verzonnen? Nu eerst peilt hij met wanhopigen blik den afgrond zijner ongenade: Lijden is niets; maar Anna derven! Wat gedaan! Wat verzonnen! Het was alsof eene beroerte hem geslagen, verstraand hadde tot in merg en been, tot in het heiligdom zijner gevoelige ziel. Zijne gedachten stonden stil gelijk de wijzer van een afgehoopen uurwerk, en de duisternis van den winternacht hing met zwarte wolken over zijne stormende hersens. Wat gedaan? Wat verzonnen?

Men vierde juist dien avond in de kloosterkerk de opening van het veertig-uur-gebed. Onverwacht daverd de feestklok tegen de trillende ruiten, en verwekt zij hem met hare machtige stem uit de mijmering van de dood.

— Verraad! Verraad! O mijn vader! springt

bouwers, die hunne voortbrengselen aan eene bepaalde fabriek hebben verkocht? Dat denk ik niet; want de fabrikanten zouden de lijst van al hunne leveranciers niet bekend maken. Die vereenigingen zullen dus maar mogelijk zijn voor kleine fabrieken, die hunnen voorraad in eenen beperkten kring opdoen. Dus schijnt het noodig dat de Regeering tusschenkome. We zullen zien of wij in dat opzicht het door den Heer Minister van Justitie overgelegd ontwerp niet moeten wijzigen, opdat ook 't bedrog, waarover de landbouwers klagen, zou tegengewerkt worden.

Doch, in afwachting, vraag ik aan den Heer Minister van Landbouw of hij, op verzoek van eene der partijen, niet zou toestemmen om aan eene bepaalde fabriek de beambten te verbinden, die de landbouwers onmogelijk kunnen aanbieden.

't Is in 't belang van den landbouw dat ik daarvoor de stem verhef: om den hem dreigenden ondergang te bestrijden, moet men tusschen de twee takken van de landbouwnijverheid de betrekkingen van wederzijdsch vertrouwen en onderlingen steun verzekeren: eene van beide takken mag vooral niet benadeeld worden door den andere.

Doch het algemeen belang ter zijde latende, handel ik zoowel in het belang van den fabrikant als in dat van den landbouwer. Zoo het dringend noodig is den landbouwer de volle winst te verzekeren, waarop hij het recht heeft, het is niet minder noodig de eerlijke fabrikanten tegen onrechtvaardige verdenking te beschermen.

Ik ben overtuigd, dat de Heer Minister van Landbouw welwillend het behulpmiddel zal onderzoeken, hetwelk ik hem aantoon, welke kosten dat ook na zich moge sleepen.

Ten slotte, beveel ik hem de kantoniers aan, die eene ontoereikende jaarwedde van 750 frank trekken, en door hun werk zelf gedwongen zijn tot kostelijke verplaatsingen. Ik hoop, dat die nederige bedienden zullen begrepen worden in de algemeene verhooging der geringe jaarwedden.

Stads- en Provincienieuws.

Sint-Josephskring. — Morgen Zondag, 24 Maart, algemeene vergadering in 't lokaal, bij Juffrouw LEONIE FRANCK, Stapelpoort.

DAGORDE: 's Morgens. 1° Vergadering in het lokaal, om halfzes.

2° Generale Communie in de kerk van Sint-Marten, om 6 ure.

3° Na de heilige Mis, gezamenlijk ontbijt, in 't lokaal, en toespraak van den geestelijken Bestierder, den Eerw. Heer CEYSSENS.

's Avonds. 1° Vergadering in het lokaal, om 7 ure juist.

2° Feestviering van den H. Joseph.

3° Drinkpartij.

Davidfonds. — Morgen Zondag, 24 Maart, om halfacht, in de feestzaal van den *Katholieken Kring*, groot Avondfeest.

PROGRAMMA:

1. Aanspraak van den Voorzitter.
2. In 't jaar één der socialistischen Tooneelstukken in drie bedrijven, door VICTOR DE LILLE.
3. Romances en Kluchtliederen.
4. *Cornelis geschoren*, Blijspel met zang in één bedrijf.

N.B. De leden van het *Davidfonds*, hunne familie, de leden van den *Katholieken Kring* en van de andere katholieke Maatschappijen worden uitgenoodigd om 't feest bij te wonen.

Kinderen worden hoegenaamd niet toegelaten.

Seminarie van St-Truiden. — Dinsdag, 26 Maart, om 2 ure 's namiddags, *Toon- en Letterkundig feest*, gegeven ten voordeele der *goedkoopse Werkmanswoningen* van Sint-Truiden, door het taalminnend Genootschap *Utile-Dulci*, met de medewerking van *Congoleezen*, uit het gesticht van Gysegheem.

PROGRAMMA:

1. Voorspel: *L'union fait la force*, uit

hulde eene verbroken stem zoo ijslijk en kermde zij zoo woest en zoo bitter: Anna! Anna!

De handen van den organist vielen verschrompt van het klavier; het volk hield zinnen adem in; de priester bleef beweegloos staan in 't midden des altaars; het kwakkelberd hield op met kleppen; geen stoel meer die herschoof; geen blaasje meer van het kerkboek dat zich nog omkeerde; en de gebroekene, de woeste stem galmde zoo smartelijk: Anna! Anna!

De ratel van de dood vermengde zich met het gejuich van de bruiloft...

Alweer een arme zinneloze is hier aangekomen, flusterde de moeder aan het oor van haar bevreesd dochterlijn; bid toch, engelje, voor den rampzalige: gij hebt nog veel bij den Heer te zeggen; uwe lipjes hebben nog niet gelogen, en uw hartje heeft nog niet geveinsd.

En het orgel speelde voort, en de zangers hieven weer aan; maar nu en dan overklonk nog eens de trillende stem van den lijdende het gezang des tempels met hare jammernoot van: Anna! Anna!

Waarom kwam op dit oogenblik geene spokende hand uit den witten muur der kerkwanden te voorschijn, en schreef zij niet in vorige letters tusschen paneel en loofwerk, op de schildrij des altaars, op predikstoel en communiebank: Wee den adel! Wee zijnen hoogmoed! Wee zijn onderscheid tusschen de kinderen des Heeren!

Geheel den nacht deed de woelige jongeling maar niets dan gillen: Anna! Anna! tot de morgenster in den killen hemel oprees. Dan verflauwde eindelijk zijne stem en stierf zijn geyamer uit, als het klokengeluid van Allerzielenavond. Hij was uitgewoeld, viel dwars over zijn bed neer, met hangende beenen, en verloor in den slaap de bewustheid van smart en leven.

Moge deze rust hem tot balsem op zijne wonde strekken! God verleene hem betere zinnen!

(Wordt voortgezet.)

gevoerd door de Harmonie van 't Seminarie.

2. *De priester*, drama in vijf bedrijven.

3. Eerste tusschenspel: *Dankzegging aan België*, toespraak, door Leopold Vidi en Joseph Mavambo, Congoleezen.

De Belgen in Congoland, Lied, gezongen door Congoleezen.

4. Tweede tusschenspel: *Charmeuse Gavotte*, uitgevoerd door het orkest van het Seminarie.

5. Derde tusschenspel: *Het Viooltje*, Polka, door Joseph Mavambo.

De Vos en de Raaf, Voordracht, door denzelfden.

6. Vierde tusschenspel: *Congoleesche Lichaams oefeningen*.

Een herbergbaas, uit de Hel, hoorden wij gisteren bij toeval zeggen: Ik geef er niets om, dat ik geene permissie krijg om bal te houden met Halfvasten: ons volk zal toch weeral naar het gemaskerd bal van *Nut en Vermaak* trekken, en dan zitten wij daar met onzen blink, gelijk op Vastenavond...

Engelsche uitgevers van *Modejournals* hebben het goed gevonden, eenige onzer Kamerleden in de nieuwe mode te steken en ze, alzoo uitgedost, in hunne bladen te doen voorkomen. Voor de vitrien van eenige kleermakers dezer stad kan men alzoo zien voorstaan: MM. Nyssens, Eeman, Vandervelde, Lauters, Woeste, en verder op het achterplan, MM. Beernaert, priester Daens en De Lantsheere. De beeltenissen zijn zeer gelijkend.

Door Koninklijk besluit van 17 Maart 1895 is de burgerlijke medaille van 2° klasse verleend geworden aan Mad. M.-E. Velaers, vroedvrouw der armen van Buvingen en Borloo, in belooning der diensten bewezen aan de openbare weldadigheid gedurende eene loopbaan van meer dan vijf en twintig jaren.

CURINGEN. — Op de jaarmarkt van verleden Zondag heeft men eenen boer eene som van 600 fr. ontfutseld, de opbrengst van den verkoop van zijn paard. Men kan denken hoe de arme bloed gesteld was, toen hij zonder paard en zonder geld te huis kwam.

STOCKHEIM. — Dit jaar zal onze gemeente met luister den 50° verjaardag vieren van de stichting harer Harmonie.

Bij deze gelegenheid richt zij een groot internationaal Festival in.

De datum is voorloopig gesteld op Zondag 16 Juni aanstaande.

BOMMERSHOVEN. — Zondag avond keerde Mr B. H., van Bommershoven, huiswaarts toen hij eensklaps een geweerschot hoorde losbranden en eenige pijn in den voorarm gevoelde. Geen wonder, hij had twee kogels in den arm gekregen. Mr H. kent zich geene vijanden in het dorp; ook meent hij het slachtoffer eener vergissing te zijn. Zware vermoedens berusten op zekeren K., jachtwachter, die in den vooravond gemengd was in eene vechtpartij. Dinsdag begaf zich het Gerecht van Tongeren ter plaats en na een voorloopig onderzoek werd K. in hechtenis gehouden.

UIT LOON.

Het Festival voor Muziek- en Zangmaatschappijen, gegeven door de Fanfaremaatschappij onzer stad, ter gelegenheid van den 25° verjaardag harer oprichting, is vastgesteld op Zondag, 28 April aanstaande.

Reeds hebben menigvuldige Maatschappijen hunne medewerking beloofd, en het feest schijnt prachtig te zullen zijn.

VROENHOVEN. — Men vertelt dat weer een troggelaar, wijn bij M. V. D. te Maastricht besteld heeft op den naam van eenen eerbiedwaardigen geestelijke der omstreken. Dag en plaats der bestemming waren heel juist en bijzonder fijn opgegeven. Voor vier jaren had men den Heer V. D. dezelfde poest willen spelen, doch beide malen rook hij 't vernuttig bedrog en liet zich niet vangen. Het ware waarachtig beter geweest eene val te spannen en den dief te vangen.

Eerste Communie. — Kerkboeken, Pater-nosters, Prenten, Beeldekens, allerlei Gedenkenissen, alles schoon en goedkoop, bij den Uitgever van dit blad, JOS. LEENEN, in de Hamelstraat, te Sint-Truiden.

BINNENLAND.

Brussel, 21 Maart. — H. M. de Koningin heeft beloofd het eere-voorzitterschap te aanvaarden van het Werk der bescherming van de jeugd. De Vereeniging heeft voor doel zooveel mogelijk het leuren langs de straat, door de minderjarige kinderen, te verminderen, waarvan het grootste deel door vadsige ouders gedwongen zijn te bedelen. Dit doel is hoogst menschlievend en dergelijk Werk verdient aangemoedigd te worden.

— *Drama in eenen porseleinwinkel.* 20,000 fr. schade. — In het nummer 42 der Oud-Kleerkoopersstraat, te Brussel, is een winkel van kristal- en porseleinwaren, in welken de eigenares, Mad. Buelens, haren bediende had moeten aflanken.

Zich hierover willende wreken, kwam hij Woensdag avond, ten 10 ure, den winkel binnen. Met een dikken stok, dien hij in de hand droeg, begon hij al wat in de schabben, op den toog en in de vitrienen stond, kort en klein te slaan en, om te beletten dat de ge-

buren, door Mad. Buelens ter hulp geroepen, zouden binnenkomen, wierp hij hen vazen, roomers, schotels naar het hoofd, waardoor het zontje van Mad. Buelens eene wonde aan het hoofd bekam.

Nadat de razende voor meer dan 20,000 fr. schade had aangericht, heeft de politie hem kunnen overmeesteren.

— *Bericht aan de trouwlustigen.* — Een jonkman moet op de volgende tien vragen bevestigend kunnen antwoorden. Kan hij dat niet, dan is trouwen voor hem niet geoorloofd.

1. Kunt gij zeggen, niet alleen den persoon van uw bruidje lief te hebben, maar ook hare inborst?

2. Kunt gij bewijzen, karakter genoeg te hebben om uwe overtuiging te handhaven ook tegen de beden der vrouw in, en aan den anderen kant om uwe vrouw tehuis niet te laten boeten voor de onaangenaamheden die ge buitenshuis hebt opgeaan?

3. Kunt ge op uw middagmaal wachten?

4. Kunt ge werken onder kinderenschreeuw?

5. Kunt ge eenen nacht waken, zonder den volgenden dag knorrig te zijn?

6. Kunt gij voorgoed afscheid nemen van uwe oude vrienden?

7. Kunt gij u tevreden stellen met het voorlaatste woord?

8. Kunt gij in den kuischtijd goed gezind blijven?

9. Kunt gij tegenspraak verdragen, wanneer gij weet dat gij gelijk hebt?

10. Kunt gij een kind op den arm hebben en het volhouden, wanneer het begint te schreeuwen?

Wie dit alles kan, voor dien is trouwen eene kleinigheid.

NEDERLAND.

EIGENAARDIGE WEKKER.

De weduwe De Boer, onder Gieterveen, nabij 't Stadskanaal woonachtig, heeft een even eigenaardigen als goedkoop wekker. Gezegd elken morgen komt eene ekster in de vensterbank zitten en tikt zoolang tegen het vensterglas tot de vrouw is opgestaan en den vogel het loon voor zijne diensten, een klein ontbijt, heeft gegeven. Ook verleden jaar vervulde de ekster reeds de betrekking van « wekker ».

GRIEKENLAND.

EEN KIND MET TWEE TONGEN.

Een zeldzaam wonderkind werd onlangs te Kreta geboren, het heeft namelijk twee tongen, verder aan iedere hand zes vingers en aan iederen voet zes teenen. Gelukkig is het geen meisje, anders zou er naderhand geen huis mee te houden zijn.

BRIEFWISSELING.

Heer Uitgever,

Zou het mij voor de laatste maal, hoop ik, nog eens toegelaten zijn, een woord, een enkel, te zeggen op de ellenlange artikels van uwen correspondent, tegenstrevend onzer waterleiding.

Ik wil slechts één enkel punt aanraken; de andere punten laten het volk tamelijk koud, doch de groote kosten der waterleiding zijn nog al het voorwerp van vele gesprekken in de herbergen. Uw briefwisselaar zegt dat twee geloofwaardige personen hem verzekerd hebben dat de waterleiding te Thienen en te Hasselt reeds meer dan een half miljoen gekost heeft.

Welnu, uit eenen brief gedagteekend van verleden Zaterdag, 16 Maart, gericht door het Schepencollege van Hasselt aan dat van Sint-Truiden, blijkt dat de waterleiding van Hasselt 295,000 a 300,000 fr. zal gekost hebben; op welke som de Regeering eene toelage van 75,000 fr., de provincie van 15,000 fr. heeft verleend. Diensvolgens heeft de waterleiding aan de stad Hasselt gekost 205,000 a 210,000 fr.

Wij zijn dus ver van de halve millioenen van uwen briefwisselaar.

EEN VOORSTANDER DER WATERLEIDING.

Wij verzoeken onzen geachten correspondent in 't vervolg niet meer tot het allerlaatste oogeblik te wachten, om ons te schrijven, daar wij altijd de gezette stukken niet kunnen weglaten, om plaats te maken, gelijk het nu het geval is.

N. D. R.

Priesterlijke benoemingen.

De Eerw. Heer M. Lemaire, kapelaan te Borgworm, is pastoor benoemd te Bierset. — De Eerw. Heer J. Capiot, coadjutor te Fexhe-Slins, is kapelaan benoemd te Borgworm.

Tot glorie van God en verheerlijking van O.-L.-Vrouw van Lourdes.

18° Nationale Bedevaart

naar 't Heiligdom van Lourdes

onder de hooge bescherming van Z. Em. den Kardinaal-Aartsbisschop van Mechelen.

tot verheerlijking van God, en om door de voorspraak van Maria de genezing der zieken en de bekeerling der zondaren te bekomen.

Trein (direct), dat is, zonder verandering van rijtuigen, vertrekkende uit Brussel, Namen, Bergen en Charleroi, op Maandag, 29 April, rond middag.

Prijs: 1° klasse, 140 fr.; 2°, 90 fr.; 3°, 60 fr.

Terughomst, in eene der bovengenoemde sta-

tiën, op Dinsdag, 7 Mei, rond 4 ure na middag Een buitengewoon aantal zieken zullen de bedevaart vergezellen om Gods zegen over den pelgrimstocht af te smeeken.

Voor alle inlichtingen over de bedevaart zich te wenden tot den Eerw. Heer J. MEECKERS, Pastoor van Sint-Marten, te Sint-Truiden.

N.B. Na den 6 April zullen de prijzen met vijf frank verhoogd worden, ten voordeele van de arme zieken.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van 16 tot den 22 Maart.

GEBOORTEN

Mannelijk: 4. — Vrouwelijk: 4.

OVERLIJDENS

Kinderen onder de 7 jaren, 1.

Burgerlijke stand der stad Borg-Loon.

Aangiften van den 7 tot den 21 Maart.

GEBOORTEN

Mannelijk: 1. — Vrouwelijk: 0.

HUWELIJKEN, 0.

OVERLIJDENS

Mannelijk: 1. — Vrouwelijk: 1. Kinderen onder de 7 jaar, 0.

MARKTPRIJZEN.

SINT-TRUIDEN, den 23 Maart.

Tarwe,	100 kil.	fr. 12,00
Koren,	100 " "	" 10,50
Haver,	100 " "	" 12,00
Garst,	100 " "	" 15,00

Aardappelen de 100 kil. 10 fr. Boter, de kilo 2,40 fr.

Op de markt van Zaterdag, 23 Maart, waren te koop gesteld: Koeien 102; Vaarzen 28; Ossen 23.

TONGEREN, den 21 Maart.

Tarwe,	103 kil.	fr. 12,50 tot 13,00 op 0,50
Spelt,	100 " "	12,00 tot 13,00 op 0,00
Rogge,	100 " "	9,25 tot 9,75 op 0,25
Haver,	100 " "	11,50 tot 12,00 op 0,50
Garst,	100 " "	13,00 tot 14,00 af 0,00

Aardappelen: roode, 100 kil. fr. 9,50 op 0,00, witte, 100 kil. fr. 8,50 op 0,00, platte, 100 kil. fr. 11,50 op 0,00. Hooi, 1000 kil. fr. 0,00 af 0,00. Stroo, 1000 kil. fr. 0,00 af 0,00. Boter, de kilo fr. 2,60 op 0,10. Eieren, de 26, fr. 1,60 af 0,05.

A VENDRE

grands Magasins de charbons et chaux, vastes Caves, Bâtimens, occupés par la Succursale du Syndicat de Landen; Pont à peser, force vingt mille kilos, situés nouvelle gare, vis-à-vis du gazomètre, et appartenant à feu Monsieur Alfred ter Bruggen.

S'adresser à Mme V^o ALFRED TER BRUGGEN, ancienne gare, Saint-Trond.

TE KOOP

grootte Magazijnen van kolen en kalk, uitgestrekte Kelders, Gebouwen, in gebruik bij de Succursaal van 't Syndicaat van Landen; eene Weegbrug (pont à peser), hebbende twintig duizend kilo's weegkracht, gelegen aan de nieuwe statie, tegenover den gazometer, en toebehoorende aan wijlen den Heer Alfred ter Bruggen.

Zich te wenden tot Mad. wed. ALFRED TER BRUGGEN, oude statie, Sint-Truiden.

MANDATEN

voor Kerkmeesters, Gemeentebesturen en Armenbesturen zijn altijd voorhanden op het bureel van De Tram, Hamelstraat.

Studie van Mr COEMANS, Notaris te Sint-Truiden.

TE KOOP

een groot RENTENIERSHUIS met uitgestrekte Hof, beplant met fruitboomen, gelegen in 't midden der stad.

Groot gemak voor de betaling. Zich te bevragen ter studie van den Notaris COEMANS.

TE KOOP

een HUIS met Tuin en Bouwland, groot 35 aren 5 centiares (8 roeden), gestaan te Zepperen, ter plaatse Bollegat, palende Lambert Billen, Jammaers, de straat en de Beek.

Zich te vervoegen ter studie van den Notaris COEMANS.

Studie van Mr NAGELS, Notaris te Sint-Truiden.

GROOTE VERKOOP

van BOOMEN en gekapt AARDHOUT te Ordingen.

Donderdag, 28 Maart 1895, om 10 ure voor middag, zal Mijnheer Baron Leon de Pitteurs Hiegaerts, van Ordingen, ter plaatse door den Notaris NAGELS op krediet verkoopen:

A. Eene groote kwantiteit schoone Eikeboomen, Olmen, Esschen en Acacias, dienstig voor dissels, karberrien, timmerhout, balken, enz.

B. Een groot getal loten Eiken, Accacia, Esschen, Heuten- en Wilgen Heesters, geassocieerd, dienstig voor timmerwerk, kepers, sterke legfels en ander gebruik.

C. Eene zeer groote hoeveelheid koopen gekapt Aardhout.

Alles zich bevindende in het park van het

AVIS IMPORTANT

La Société des grands Magasins du DRAPEAU HOLLANDAIS à Tongres, les plus vastes Magasins de Nouveautés de toute la province,

a l'honneur de porter à la connaissance de sa nombreuse clientèle de St-Trond et environs, qu'elle mettra en vente LUNDI, 25, et MARDI, 26 courant, dans un local spécial du Café de Mme v^e GENAR-HAENEN, Marché-aux-Grains, à Saint-Trond,

Un choix immense de DRAPERIES ANGLAISES, dernières créations d'été, pour costumes d'hommes et garçons.

Inutile de dire que les prix déferont tout concurrence.

La Maison s'occupant de la confection sur mesure, vendra également les étoffes que les clients voudront faire confectionner par leurs tailleurs.

La vente étant dirigée par le coupeur M. JEAN LEENEN, on aura toute facilité de se faire prendre la mesure.

Sur demande, le coupeur se rend à domicile avec les étoffes.

Les conditions de paiement seront à régler avec le représentant ou directement avec la Maison, à Tongres.

Il est encore à remarquer que l'entrée de la salle de vente sera absolument libre et qu'une visite n'engagera à rien.

La Société a donc l'honneur de vous prier instamment d'aller voir les riches collections de costumes et de vous convaincre des prix réellement avantageux de tous nos articles.

Dans l'espoir d'être honoré de votre visite, agréez M., l'assurance de notre parfaite considération.

HENRI KESSELS.

NB. La Maison ayant des tissages de toiles et linge de table en Hollande, fournit des TOILES « ancien genre, » tissées à la main et blanchies sur pré, à des prix au dessous de toute concurrence.

Également un choix splendide de tous les tissus de Vêtements pour Dames.

Parapluies et Ombrelles.

kasteel, te Ordingen, en in de Dreef naar Bautoershovenbosch, gelegen bij den steenweg leidende van Ordingen naar den steenweg van Sint-Truiden-Tongeren.

Groote verkoop van Dennen.

Dinsdag, 9 April 1895, om 10 ure zeer precies voor middag, zal Mijnheer de Baron de Pitteurs Hiegaerts, buitengewone afgezant en gevormachtigde Minister van België, te Sint-Petersburg, door het ministerie van den Notaris NAGELS, van St-Truiden, ter plaatse doen verkoopen:

A. 110 a 120 koopen Dennen Dunsel, dienstig tot boon- en hopstaken, rek- en latwerk, enkele en dubbele kepers, timmerwerk, telegraafpalen, kuilhout en brandhout, alle gekapt liggende in de bosschen genaamd *Groote Mierhoop, Triljensbosch, Mentenbosch, de Bleuken en Flodergal.*

B. 60 a 65 koopen schoone Dennen, voor den voet gekapt in de bosschen genaamd *Mielenbosch en Flodergal*, dienstig tot latwerk, enkele en dubbele kepers, telegraafpalen en kuilhout.

NB. De vergadering zal zijn aan het huis van den boschwachter, op Mielenbosch, boven Nieuwenhoven.

Een der boschwachters zal zich, omtrent half tien ure, in de statie van Cortenbosch bevinden, om de liefhebbers die met de treinen aldaar aangekomen zijn, af te halen en ter plaatse te geleiden.

VERKOOPEN

in het kanton Borg-Loon

Maandag, 25 Maart, Openbare verkoop van Akkerlanden en Beemden, gelegen onder Vliermael-Roodt, Wintershoven en Rommershoven door den Notaris DELVIGNE, van Tongeren.

COMMUNE DE HEERS.

Réadjudication publique DE TRAVAUX.

MERCREDI, 27 MARS 1895, à 11 heures du matin, le Collège échevinal de Heers procédera, à la Maison communale, à l'ouverture des soumissions pour l'Entreprise des Travaux de Voûtement du Heersbeek (maçonnerie en briques), au village, le long du chemin n° 3, travaux estimés à fr. 6320.

Les plan, cahier des charges et devis sont déposés au Secrétariat, où les intéressés peuvent en prendre connaissance.

MANDENMAKERIJ

STEENSTRAAT, SINT-TRUIDEN

Louis GOFFIN-CUYPERS

heeft de eer bekend te maken dat hij zich als Mandenmaker gevestigd heeft in de Steenstraat, tegenover de Beeldhouwerij Alph. Dumont.

Stevig en keurig werk, vaardige bediening en uiterst matige prijzen, zijn de voordeelen waardoor hij zal trachten de algemeene gunst te verwerven en immer waardig te blijven.

In zijn magazijn vindt men alle fijn en gezocht Mandenwerk, zooals Brusselsche en Namensche Wiegen, Manden, Korven, Vogelskooien, Mannequins voor modemaaksters, en verder al wat men in een wel voorzien mandenmagazijn vragen kan.

Vrije ingang voor alwie zich er wil van overtuigen.

BERICHT.

Verwisseling tegen Belgische rente 3 1/2 %.

De Banque centrale du Limbourg, te Hasselt en te Sint-Truiden, ontvangt, van heden af, de titels der Belgische rente 3 1/2 % voor de verwisseling tegen Belgische 3 %.

Deze verwisseling wordt er, zonder kosten, gedaan.

MEN VRAAGT DIENSTMEID van zekeren gevorderden ouderdom, Koestraat, 13.

MEN VRAAGT eenen LEERJONGEN voor de drukkerij, kennende goed schrijven en rekenen.

TE HUREN een groot en schoon COMMERCIEHUIS, in het midden der Brusthemstraat, vorens bewoond door M. Cl. Vrancken-Lepinois.

Zich te bevragen bij M. KNAPEN, rentmeester, Statiestraat.

MEN VRAAGT voor 't Walenkwartier eene DIENSTMEID, kennende de burgerskeuken en om alle huiswerk te verrichten. Adres op het bureel van dit blad.

TE BEKOMEN bij Juffrouw LEONIE FRANCK, aan de Thiensche poort, 300, 000 schoone Plantsoenen (wisschen).

Men verlangt bij gelegenheid te koop de Werken van CH. DICKENS (in 't Vlaamsch). — Adres op 't bureel van dit blad.

TE HUREN voor Half-Maart aannstaande een welgelegen COMMERCIEHUIS, in de Diestersche straat, bewoond door M. Carlens.

Zich te bevragen bij Juffr. Louise Joris, zelfde huis, n° 34.

EEN jongeling, oud 24 jaar, hebbende allerbeste getuigschriften, vraagt plaats als BLOEMIST in een gesticht, kasteel of bij handelaar in bloemen. — Adres, bureel van dit blad.

EEN jongeling van goede familie, oud 24 jaar, soldaat geweest, kennende huiswerk en met paarden omgaan, vraagt plaats bij geneesheer, handelaar of elders. — Adres, bureel van dit blad.

EERSTE-COMMUNIEGESCHENKEN

BIJ DEN UITGEVER VAN DIT BLAD

Jos. Leenen, Boekdrukker
HAMELSTRAAT, 13

vindt men schoone Eerste-Communiageschenken, zooals **Kerkboeken** van hooge en lage prijzen, — **Paternosters** van alle kwaliteit, — groote **Prenten**, — schoone chromo- en andere **Beeldekens**, — allerlei fraaie **Passerdoozen, Verfdoozen**, enz., enz.

Allerlaatste Nieuwigheden. — Prijzen zoo laag mogelijk.

Belangrijk Bericht

De Sociëteit der groote Magazijnen DE HOLLANDSCHE VLAG te Tongeren, de grootste Magazijnen van Nieuwigheden der gansche provincie,

heeft de eer hare talrijke kalanten van Sint-Truiden en omstreken bekend te maken, de zij op MAANDAG, 25, en DINSDAG, 26 dezer, te koop zal aanbieden, in een bijzonder lokaal des Koffiehuizen van Madame de weduwe GENAR-HAENEN, Graanmarkt, te Sint-Truiden,

Eene overgrootte keuze van ENGELSCHES STOFFEN, laatste nieuwigheden, voor het zomerseizoen, voor mans- en jongenskostumen.

Onnoodig te verklaren dat aan alle concurrentie 't hoofd zal geboden worden. Het Huis belast zich met de vervaardiging op maat, maar verkoopt ook aan de kalanten de stoffen, welke zij door hunne gewone kleermakers wenschen te laten verwerken.

De verkoop zal geschieden onder toezicht van den snijder, M. JAN LEENEN, die zich tevens ook met het maatnemen belast.

De coupeur begeeft zich met de stoffen naar de huizen, die het aanvragen. De voorwaarden van betaling kunnen met den vertegenwoordiger geregeld worden ofwel rechtstreeks met het Huis, te Tongeren.

Men gelieve op te merken, dat eenieder vrijen toegang tot de verkoopzaal heeft, zonder zich in 't minst tot iets te verbinden.

De Sociëteit heeft derhalve de eer U beleefd en dringend uit te noodigen om hare rijke verzameling van stoffen te komen zien, en U te overtuigen van de buitengewoon voordeelige prijzen van al hare koopwaren.

In het vertrouwen met een bezoek vereerd te worden, bieden wij U, M., de verzekering onzer ware hoogachting.

HENRI KESSELS.

NB. Het Huis heeft zijne eigene weverijen van linnen en tafelgoederen in Holland, van waar het alle LINNENS levert, met de hand geweven en in de weide gebleekt, aan prijzen beneden alle concurrentie.

Rijke keuze in alle stoffen voor Damen- en kinderkleding, met welker stalen de reiziger zich aan huis begeeft.

Laatste nieuwigheden in paraplu's en parasols voor het seizoen.

VERANDERING VAN WOON

Jufvrouw Philomena Philips

heeft de eer bekend te maken dat zij van de Brusthemstraat verhuisd is naar de Hamelstraat, n° 20, alwaar zij haren handel in witgoed, enz., voortzet als voorheen.

Zij beveelt zich in de gunst van eenieder door de nieuwe frische koopwaar, waarmede zij bij deze gelegenheid haar magazijn verrijkt heeft.

VERANDERING VAN WOON.

Jos. ULENS-CELIS,

Meester-Schrijver-Ondernemer,

heeft de eer bekend te maken, dat hij zijne woning en zijne werkhuizen overgebracht heeft van de Koestraat naar de Houtmarkt, n° 16, oud huis G. Joachims, slotenmaker.

Door de nieuwe inrichting en de vergrooing zijner werkhuizen is hij des te beter in staat zich het algemeen vertrouwen te blijven waardig maken, waarmede hij steeds is verveerd geweest.

Bij denzelfde zijn te bekomen alle soorten vreemd en inlandsch HOUT voor de schrijnwerkerij.

Entreprises générales

de DÉMENAGEMENTS pour tous pays par voie ferrée et ordinaire.

TAPISSIÈRES capitonnées, garanties propres, les mieux organisées jusqu'à ce jour, les plus grandes et les plus économiques. Emballeurs expérimentés, emballage soigné et la casse garantie.

Entreprises à l'heure et à forfait. S'adresser à EMM. VANSLYPE, rue de Liège, 21, Saint-Trond.

DUIVENMEST.

Die DUIVENMEST te koop heeft kan zich aanbieden bij den Heer DE BRUYN-VEULEMANS, in de Koestraat, 42.

De Mest moet natuurlijk van 1° kwaliteit zijn, dat is, niet gemengd of vervalscht.

OCCASIE.

Te koop eene kleine CUISINIÈRE zoo goed als nieuw, metende 35 op 55 centimeters. Adres op het bureel van dit blad.

LA MEUSE

Brandverzekeringsmaatschappij

vraagt bekwame en werkzame AGENTEN in alle dorpen en steden. — Zich aan te bieden bij den Heer H. VAN SLYPE, Inspecteur der Maatschappij, Luiksche poort, 77, St-Truiden, die zich ook gelast met de verzekeringstukken van andere Maatschappijen gratis na te zien, welke soms door onachtzaamheid of bij vergetelheid vanwege den agent of van den verzekerde in geval van brand zouden kunnen ongelukkig bevonden worden.

Bureel der inspectie: Luiksche poort, 77, Sint-Truiden. — Men kan er inschrijven voor acties van 100 fr., en kennis nemen van de statuten.

H. VAN SLYPE.

AAN ALLERHANDE

beambten, handelaars, eigenaars, enz.

ALLE KAPITALEN

TE BEKOMEN

te beginnen van 2000 frank, hoe groot zij dan ook wezen, mits onderpand, terug te geven op 5, 10, 15, 20 en meer jaren per jaarlijksche aflossingen of annuïteiten als volgt, voor een kapitaal van 100 frank, dus interest ongeveer 3,35 %:

Duur der LEENING.	Jaarlijksche BETALING.	Duur der LEENING.	Jaarlijksche BETALING.
5 jaren	fr. 23,47	13 jaren	fr. 11,02
6 —	20,08	14 —	10,47
7 —	17,67	15 —	10,00
8 —	15,90	16 —	9,59
9 —	14,45	17 —	9,22
10 —	13,33	18 —	8,90
11 —	12,42	19 —	8,62
12 —	11,66	20 —	8,36

NB. Mits de betaling op hooger aangehaalden voet gedurende een zeker getal jaren, zijn kapitaal en interesten afgelost.

Verkrijgbaar voor bijzondere en voor openbare gestichten, obligatiën met premien van fr. 250 en fr. 500, uitkeerbare bij wijze van loting en andere obligatiën van fr. 100, van 500 en 1000, aflosbaar op vast tijdstip, alle interest opbrengende tegen 4 ten honderd 's jaars.

II. TE BEKOMEN zonder enig waarborg, door alle beambten van Staat, provincie, gemeente, nationale Bank, maatschappijen van IJzeren- en spoorwegen, tramways, omnibussen, bureelen en Weldadigheid, burgerlijke Godshuizen, Kerkfabrieken, enz. Alle borgstellingen of cautionnementen (cautionnementen van officieren en gendarmen uitgesloten).

III. Allerhande CONTRACTEN van levensverzekeringen, begiffing van kinderen en lijfrenten, Maatschappij The Mutual Life Insurance Company of New-York, opgericht in 1843, de grootste en rijkste Levensverzekeringmaatschappij van gansch de wereld.

Haar waarborgkapitaal bedraagt meer dan 900 miljoen frank.

Als onderlinge maatschappij heeft zij geene actionnariën of aandeelhouders. Alle winsten behoren alsoo van rechtswege aan de verzekerden.

De Maatschappij is onderworpen evenals al de anderen van denzelfden aard, aan het bijzonder en voordurende toezicht van het Gouvernement van den Staat van New-York. Zij neemt de bevoegdheid aan der tribunaal en gerechtshoven van het rechterlijk arrondissement Brussel, voor de oneenigheden die er zouden kunnen ontstaan nopens hare werkingen in België.

IV. VERZEKERING voor bijzondere, patronen of werklieden tegen alle ongevallen of accidenten.

Verzekering van patronen, als bankiers, nijveraars, maatschappij, enz., tegen de ongetrouwheid hunner bedienden.

V. VERZEKERING TEGEN BRAND: De Belgische Maatschappij De Vereniging der Belgische Eigenaars, verzekerende aan dezelfde voorwaarden als al de andere maatschappijen, bovendien het voordeel opleverende dat hare verzekerden jaarlijks in hare winsten deelen zonder blootgesteld te zijn in hare mogelijke verliezen te moeten komen, voordeel welk geene andere naamloose Belgische maatschappij geeft.

HOOFDAGENTEN worden gevraagd overal, waar deze laatste nog niet vertegenwoordigd is.

Algemeene Agentschappen te Borgloon:

ALPH. MONDUS-PONET,
Candidaat-Notaris.